

Grøn trepartsaftale - er der håb for naturen?

4 oktober Århus Universitet . Søren Egge Rasmussen Enhedslisten

Blå landbrugspakke 2015

Gødningsnorm sat op med 20 %

Flere svin

Krav om randzoner ophævet (25.000 ha)

Færre efterafgrøder (60.000 ha)

Kvælstofindsats udsat.

Øget kvælstofudledning på 5000 tons i 2017

Eva Kjær fyret – gyllegate.

Mere kvælstof til vandmiljøet

Landbrug og Fødevarer har for meget magt

FRA FODER TIL FØDE II

En ny vej for dansk landbrugsproduktion og fødevarerforbrug
inden for planetens grænser

Landbrugsforliget 2021-2030

Rød Landbrugsaftale?

Meget bred aftale – forhandlingsforløb

Reducere med 10.800 tons N i 2027

Vedstår EU-vandrammedirektiv

Sekund opinion

Genbesøg i 2023-24 ang. kvælstof

Grønne tiltag i landbrugsstøtten

Plantebaserede fødevarer

Styrket økologi

Samlet: for langsom indsats for vandmiljø

Grøn skattereform

Endelig afrapportering

Svarer-udvalgets modeller

Klimalov – CO₂-afgift på alle sektorer

Model 1: CO₂e-afgift på husdyr og gødning på 750 kr. per ton

- Størst klimaeffekt
- Samfundsøkonomisk billigst
- Størst struktureffekt – dvs. omstilling fra dyr til planter – langsigtet spor mod netto-nul

Model 2: CO₂e-afgift på husdyr og gødning på 375 kr. per ton (efter bundfradrag)

Model 3: CO₂e-afgift på husdyr 125 kr. og gødning 375 kr. per ton (efter bundfradrag)

- Mindst klimaeffekt
- Samfundsøkonomisk dyrest
- Milliarder til teknologistøtte i stedet for omstilling
- Øgede jordpriser med 7%

Grøn Trepart

Opgaven: CO₂e-afgift på landbruget

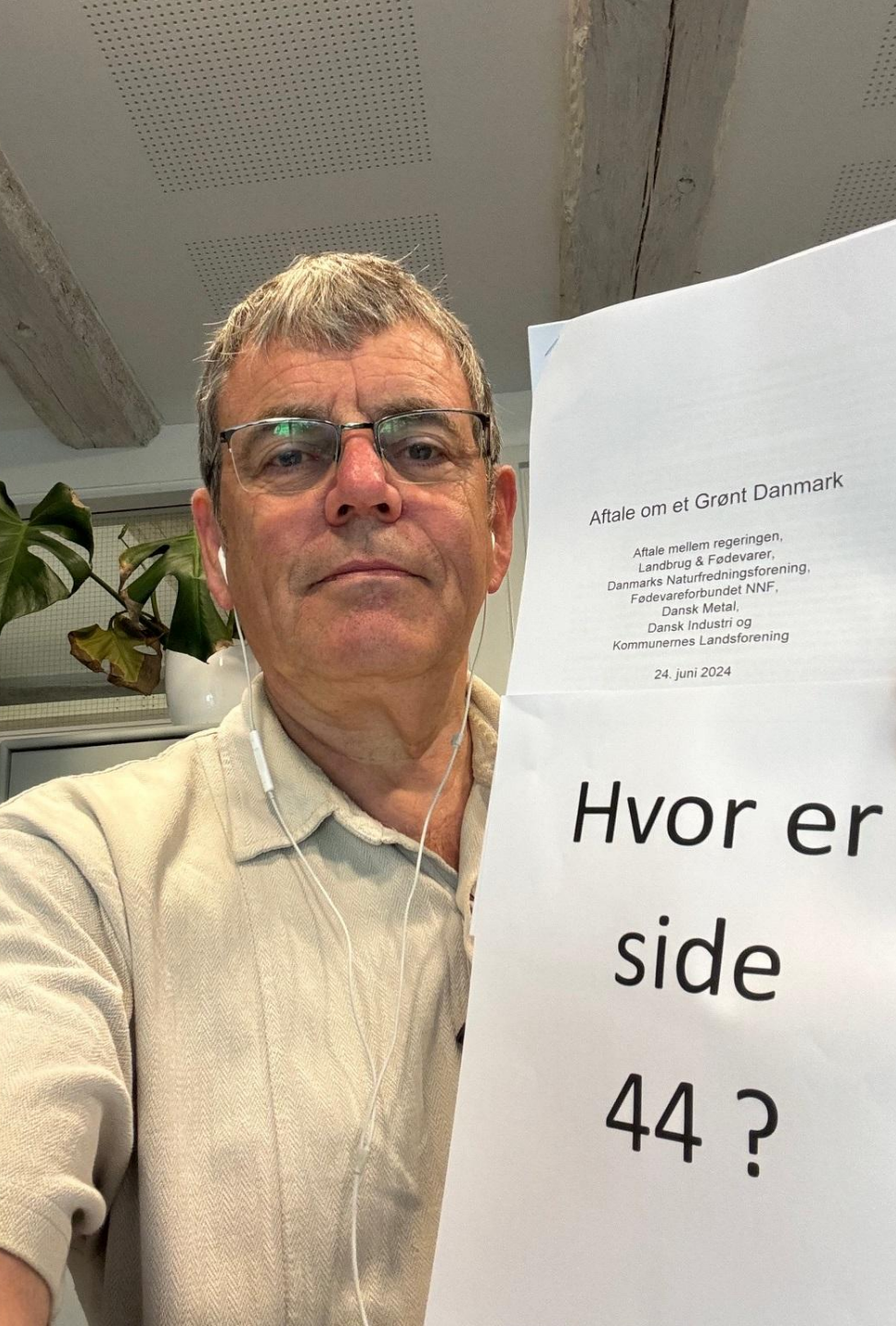
Deltagerne:

- SVM-regeringen
- De største erhvervsorganisationer: L&F og DI
- Fagbevægelse: NFF og Dansk Metal
- KL
- Grønne: Danmarks Naturfredningsforening (og Concito dog kun som videnspart)

Resultat:

Lavere CO₂e-afgift end Svarer-udvalgets model 3
+ en blandet landhandel af alt mulig andet både godt og skidt

Aftale om et Grønt Danmark

Aftale mellem regeringen,
Landbrug & Fødevarer,
Danmarks Naturfredningsforening,
Fødevareforbundet NNF,
Dansk Metal,
Dansk Industri og
Kommunernes Landsforening

24. juni 2024

Hvor er
side
44 ?

Problemer i Grøn Trepert

- Omstiller ikke landbruget, men holder hånden under stor industriel svineproduktion og business as usual
- Klima: Lever ikke på til landbrugsaftalens mål, når nye lavbundstal kommer med
- Økonomi: Samfundet betaler for landbrugets omstilling med milliarder til nye støtteordninger – omvendt forureneren betaler
- Lav klimaafgift betyder, at der ikke er reel ny regulering – baseret på frivillige aftaler
- Biodiversitet – mål om 20% beskyttet natur for lavt ift DK's internationale forpligtelser
- Vandmiljø – uklart hvor meget kvælstofreduktion fra aftalen, svækker den landbrugsaftalen?
- Drikkevand – udskyder og løser ikke problemet
- Økologi – aftalen gør intet for at fremme omstilling til mere økologi
- Dyrevelfærd – findes slet ikke i aftalen
- Finansiering: Hvor skal pengene – 50 mia. kr. - komme fra?

Klimarådet.

Danmarks klimamål i 2050

Scenarier for en langsigtet omstilling
til et 100- eller 110-procentsmål

Kritik fra andre

Klimarådet:

- Den grønne trepart bringer ikke landbruget på sporet hen imod, at vi som samfund har nul CO₂-udledninger tilbage.
- Treparten giver ikke landbruget de nødvendige betingelser for at starte den strukturelle omstilling til mere plantebaseret fødevareproduktion.
- Vi har brug for 30% beskyttet natur. Op til dobbelt så meget ny skov og markant mere urørt skov, som det treparten lægger op til.

Concito:

- Klimaafgiften er skuffende lav og vil ikke sikre hurtig nok omstilling af landbruget.

Klimabevægelsen, Den Grønne Ungdomsbevægelse, Greenpeace m.fl.:

- Klimaafgiften er alt for lav
- Treparten låser landbruget fast i industriel kødproduktion

Oversejler parterne aftalen?

Landbrugs arealer udtages til ny natur:

- 250.000 ha skovrejsning – stod allerede i regeringsgrundlaget.
- 100.000 ha lavbundsjord allerede aftalt i landbrugsaftalen
- Kun 40.000 ha lavbundsjord ekstra – ifølge ekspertgruppen for udtag, findes der kun i alt 96.000 ha, der kan udtages.

Kvælstofhammer:

- Den nye målrettede regulering var allerede aftalt i landbrugsaftalen fra 2026 – nu kommer den 1-4 år senere

Hvorfor gik Enhedslisten?

Aftalen er en gigantisk spildt mulighed for at omstille til en landbrugsproduktion, der tager hensyn til klima, vandmiljø, dyrevelfærd, drikkevand og biodiversitet, og hvor vi respekterer de planetære grænser.

- For lav CO2-afgift
- Lever ikke op til EU's vandrammedirektiv i 2027
- Leverer ikke på globale biodiversitetsmål i 2030
- Man lægger ikke sporene til vejen mod et klimaneutralt samfund
- Investerer 10 milliarder i usikker teknologi – pyrolyse.
- Intet opgør med industrielt animalsk landbrug
- Redder ikke drikkevandet
- Landbrugsforliget opsagt

Drikkevandssikring !

En del af opgaven i grøn trepart

Tage ekstra hensyn ind i lokal trepart?

Grundvandsparker 200.000 ha uden sprøjtegifte

Mere økologi

Biodiversitet

- Rent hav, rent drikkevand, skov, rig biodiversitet, økologi, friluftsliv.

Fordele ved økologi

Klimaeffekt 1,2-2 tons CO₂ pr ha

Ved fordobling af økoareal: 0,5 mio ton

Reduceret kvælstofbelastning på 12-13 kg N pr ha.

Økologi med mange græsmarker.
Udvaskning på 12 kg N pr ha (ligeså godt som brak)

Biodiversitet 30 % flere vilde planter og dyrearter på dyrkningsfladen

Grundvandsparker ca. 200.000 ha – optimalt for økologi, natur og skov.

ENHEDSLISTEN

Håb for naturen i grøn trepart?

Massivt iltsvind – genopretning tager tid

Frivillige aftaler fra skrivebord til indsats – jordpriser?

Ca 50 milliarder til jordkøb (grøn fond)

Kvælstofhammer?

Mere skov, men kun 20.000 ha statskov

Mere privat skov

Definiation på beskyttet natur mangler

Gendan Kolindsund mmm.

Mere plads til natur, ingen pesticider, færre næringsstoffer

ENHEDSLISTEN

